

ANALYSE

Hvad driver beskæftigelsen i de enkelte kommuner?

Beskæftigelsen er steget i næsten alle landets kommuner de seneste fem år. I langt de fleste kommuner er jobvæksten især drevet af seniorer og udenlandsk arbejdskraft. I tre af landets store kommuner er det de unge, som har drevet jobvæksten. Det viser en ny analyse fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

I en ny analyse har STAR undersøgt, hvad der driver beskæftigelsen i de enkelte kommuner.

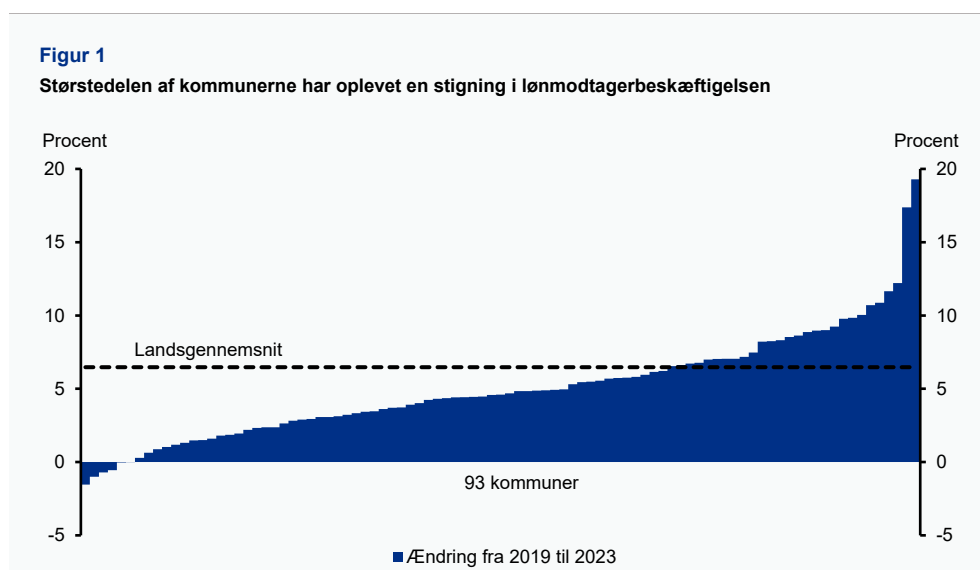
Analysen viser, at:

- **Seniorer driver jobvæksten i mange kommuner**
I 63 kommuner er beskæftigelsen steget mest blandt danske lønmodtagere mellem 55 og 75 år. Det skyldes blandt andet, at der er kommet flere seniorer de seneste år. Men også højere pensionsalder og øgede incitamenter til at arbejde spiller ind.
- **Derudover bidrager især udenlandsk arbejdskraft til væksten**
I 27 kommuner er beskæftigelsen steget mest blandt udenlandske statsborgere. Udenlandsk arbejdskraft har været med til at afhjælpe manglen på arbejdskraft under den højkonjunktur, som dansk økonomi har befundet sig i siden 2018.
- **De unge står for den største jobvækst i Aalborg, Aarhus og Odense**
De unge lønmodtagere er gået frem i mange kommuner, men det er ikke de unge, der primært trækker væksten. I Aalborg, Aarhus og Odense er det dog de unge, der står for den største stigning i beskæftigelsen.
- **Beskæftigelsen er især steget inden for omsorgsarbejde**
Omsorgsarbejde topper listen, når man kigger på, hvilke stillinger der har oplevet den største stigning i beskæftigelsen i flest kommuner.

Beskæftigelsen er steget på tværs af landet

Gennem de seneste år har beskæftigelsen haft pil opad, og ved udgangen af 2023 var der lidt over 3 millioner lønmodtagere i Danmark.

Siden 2019 er beskæftigelsen steget i stort set hele landet. I 87 kommuner er beskæftigelsen steget – i nogle kommuner op mod 20 procent – mens den kun i seks kommuner er enten stagneret eller faldet i perioden, *jf. figur 1*. Derudover er der fem ø-kommuner, som er udeladt i analysen, da selv mindre ændringer kan give store udsving i resultaterne på grund af kommunernes størrelse.

Anm.: Figur 1 viser den procentvise ændring i lønmodtagerbeskæftigelsen blandt de 18 til 75-årige fra 2019 til 2023. Søjlerne repræsenterer 93 af landets kommuner. De fem kommuner, der ikke er repræsenteret er ø-kommunerne, og disse er udeladt grundet små populationer.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Jobindsats.

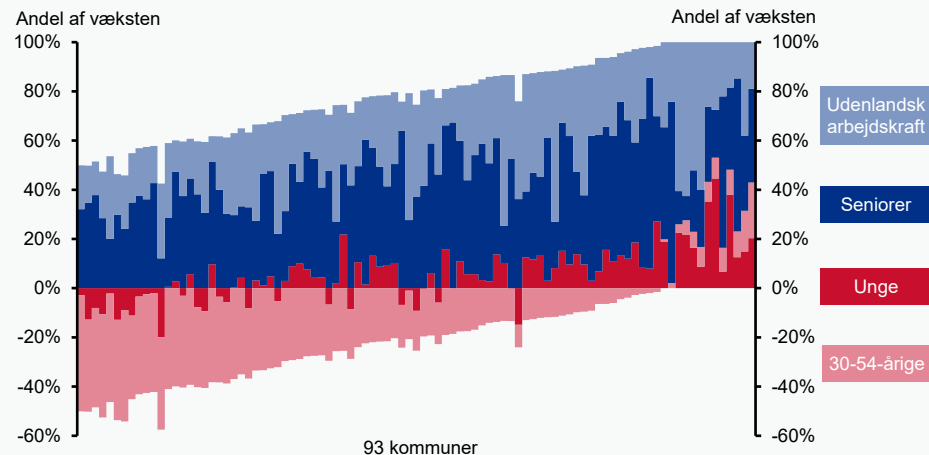
Især seniorer og udenlandsk arbejdskraft bidrager til væksten

I størstedelen af kommunerne er stigningen i antallet af lønmodtagere især drevet af seniorer over 55 år og udenlandske statsborgere, *jf. figur 2*.

I analysen er lønmodtagerne opdelt i fire grupper: Danske statsborgere mellem 18 og 29 år (unge), danske statsborgere mellem 30 og 54 år, danske statsborgere mellem 55 og 75 år (seniorer) samt udenlandske statsborgere mellem 18 og 75 år (udenlandsk arbejdskraft).

Figur 2

Bidragene til væksten i beskæftigelsen kommer især fra seniorer og udenlandske statsborgere

Anm.: Figur 2 viser sammensætningen af udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen fra 2019 til 2023. Søjlerne repræsenterer 93 af landets kommuner. De fem kommuner, der ikke er repræsenteret er ø-kommunerne. Kategorierne udgøres af danske statsborgere fordelt på tre aldersintervaller, samt udenlandske statsborgere. Udenlandske statsborgere er eksklusiv personer i RUT-registret.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Jobindsats.

Gode konjunkturer i perioden trækker beskæftigelsen op. Men der kan også være andre forklaringer på udviklingen. Blandt andet demografi, regelændringer og mangel på arbejdskraft. Nedenfor er beskrevet en række mulige forklaringer på udviklingen for hver gruppe.

Unge – 18 til 29-årige

Til trods for, at der på landsplan er kommet færre unge i befolkningen siden 2019, så har 63 kommuner haft en stigning i antal unge lønmodtagere i perioden. Selvom de unge lønmodtagere er gået frem i mange kommuner, er det dog ikke dem, der hovedsageligt trækker væksten, *jf. figur 2*.

30 til 54-årige

Antallet af danske lønmodtagere i alderen 30 til 54 år er faldet i størstedelen af kommunerne på trods af gode konjunkturer og generel stigende beskæftigelse. På landsplan er der således sket et fald på 28.000 30 til 54-årige lønmodtagere fra 2019 til 2023.

Dette fald er dog især drevet af demografiske ændringer, da det samlede antal af danske statsborgere i denne aldersgruppe på landsplan er reduceret med knap 58.000 personer over perioden.

At beskæftigelsen ikke er faldet i samme omfang som befolkningen, skyldes sandsynligvis de gunstige forhold på arbejdsmarkedet under den højkonjunktur, Danmark har været i de seneste år – med undtagelse af corona-årene 2020 og 2021. Disse forhold har medført, at flere personer, som tidligere stod uden for arbejdsmarkedet, nu er trådt ind.

Seniorer – 55 til 75-årige

Den stigende beskæftigelse blandt seniorerne kan blandt andet tilskrives demografi, højere pensionsalder og øgede incitamenter til at arbejde. *Demografisk* er gruppen af seniorer på landsplan vokset med knap 22.000 personer fra 2019 til 2023. Men i samme periode er antallet af seniorer i job steget med næsten 94.000 personer. Samtidigt er *folkepensionsalderen hævet* i løbet af perioden, mens efterlønsperioden samtidig er blevet forkortet. *Incitamenterne for pensionister til at arbejde* er også i perioden øget gennem en række politiske lempelser på området, der gør det mere attraktivt for folkepensionister at arbejde. Fra 1. januar 2023 bliver folkepensionister fx ikke længere modregnet i deres folkepension på grund af deres egen eller deres partners arbejdsindtægt. Derudover kan gunstige konjunkturer også have bidraget til, at flere seniorer er i job.

Udenlandsk arbejdskraft

Udenlandsk arbejdskraft har gennem det seneste årti stået for en stor del af væksten i beskæftigelsen, og i 2023 havde 1 ud af 7 lønmodtagere i alderen 18 til 75 år udenlandsk statsborgerskab.

Udenlandsk arbejdskraft har været med til at afhjælpe manglen på arbejdskraft under den højkonjunktur, som dansk økonomi har befundet sig i siden 2018. Det ligger i tråd med, at udenlandsk arbejdskraft typisk stiger i perioder med højkonjunktur, hvor beskæftigelsen er høj, ledigheden lav og virksomhederne derfor har svært ved at finde nok medarbejdere inden for landets grænser. Hovedparten af væksten i antal udenlandske lønmodtagere skyldes således også, at der er kommet flere udenlandske statsborgere i Danmark, mens cirka en tredjedel af fremgangen skyldes, at flere udenlandske statsborgere, der allerede bor i Danmark, er kommet i arbejde, *jf. Økonomisk Redegørelse (august 2024)*.

De unge står for den største jobvækst i Aalborg, Aarhus og Odense

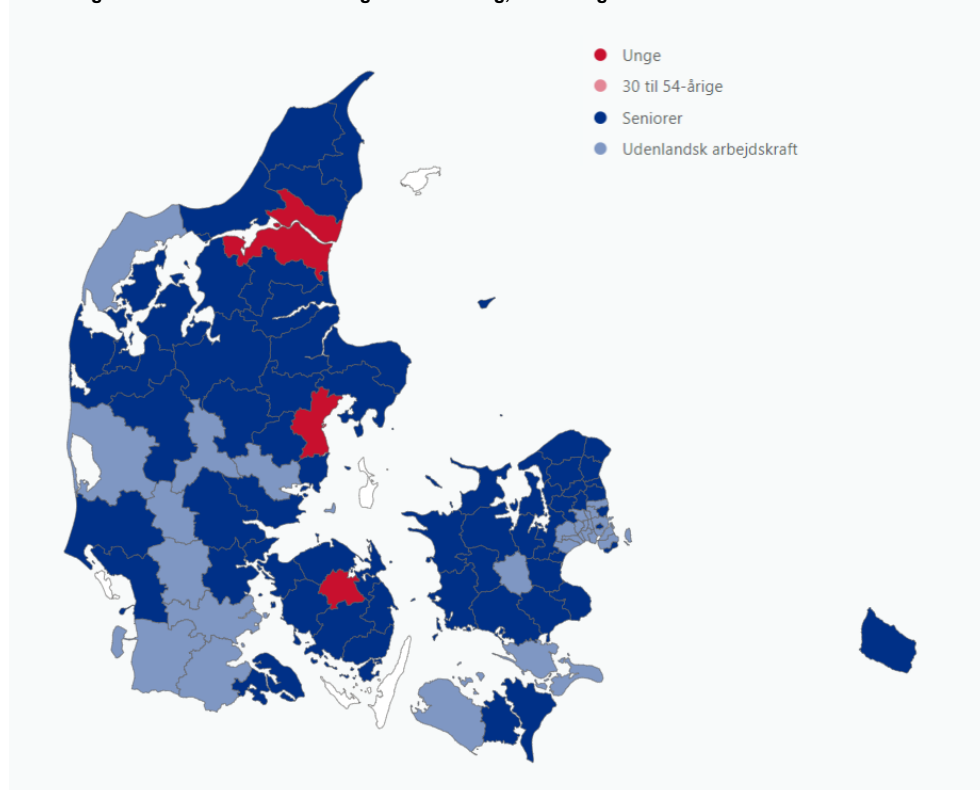
Seniorer og udenlandsk arbejdskraft trækker størstedelen af jobvæksten i 90 kommuner, *jf. figur 3*. I de resterende tre kommuner analysen kigger på er det de unge, der står for den største stigning i beskæftigelsen. Gruppen af danske statsborgere mellem 30 og 54 år står derimod *ikke* for den største stigning i nogen af landets kommuner. Det skyldes i høj grad, at befolkningstallet i denne aldersgruppe er faldet.

Det er særligt i de jyske kommuner, der grænser ned mod Tyskland, at jobvæksten blandt udenlandske statsborgere er koncentreret. Her er de udenlandske statsborgere således den gruppe, hvor beskæftigelsen er steget mest fra 2019 til 2023. Derudover har Lolland Kommune også oplevet en stor fremgang i udenlandsk arbejdskraft, hvilket blandt andet kan tilskrives byggeriet af Femern Bælt. I hovedstadsområdet spiller udenlandsk arbejdskraft ligeledes en central rolle for væksten i beskæftigelsen.

Aalborg, Aarhus og Odense er de tre kommuner, hvor gruppen af unge trækker den største del af væksten i beskæftigelsen. Kendeteggnende for alle tre kommuner er, at der ligger større uddannelsesinstitutioner i kommunerne.

Figur 3

De unge trækker væksten i beskæftigelsen i Aalborg, Aarhus og Odense

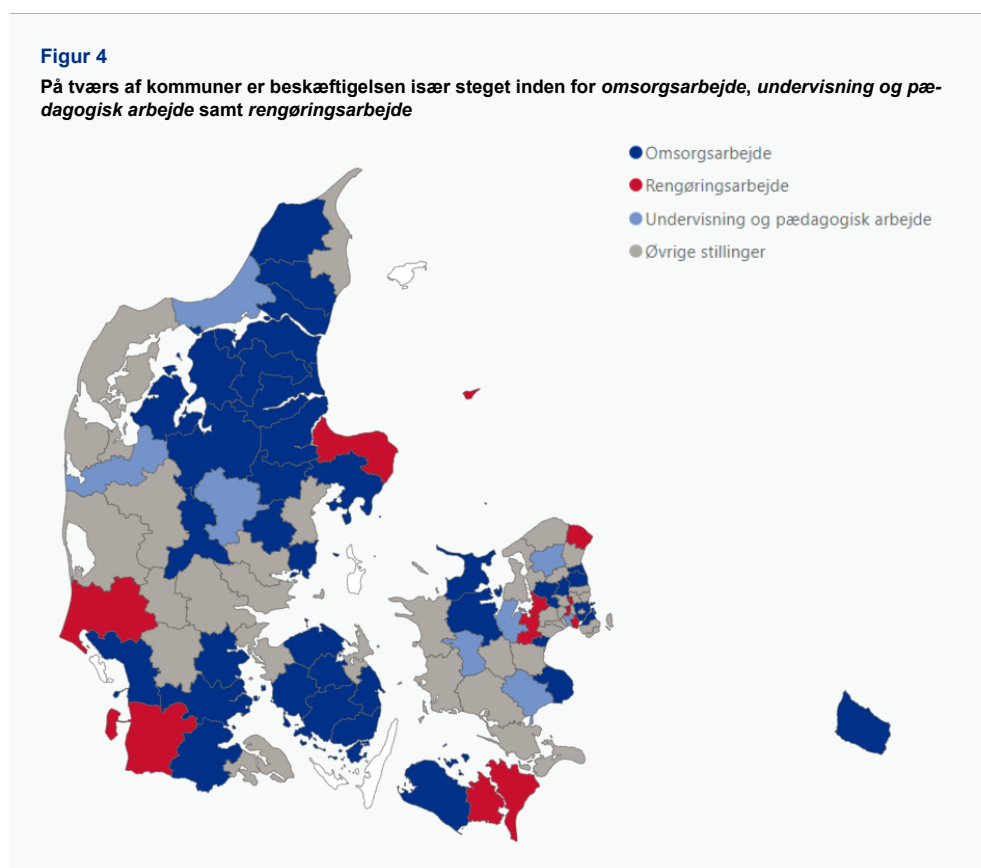
Anm.: Figur 3 viser, hvilken gruppe der i hver kommune har oplevet den største absolutte ændring i lønmodtagerbeskæftigelsen fra 2019 til 2023. En rød farve angiver, at danske statsborgere mellem 18 og 29 år har oplevet den største absolutte ændring fra 2019 til 2023. En lyserød farve angiver, at det er blandt danske statsborgere mellem 30 og 54 år, der er sket den største absolutte ændring, en mørk blå farve blandt danske statsborgere mellem 55 og 75 år og en lys blå farve angiver tilsvarende for de udenlandske statsborgere. 93 af landets kommuner er udfyldt, og de fem ø-kommunerne er ikke repræsenteret grundet smalt datagrundlag. Kategorierne udgøres af danske statsborgere fordelt på tre aldersintervaller, samt udenlandske statsborgere. Udenlandske statsborgere dækker ikke over personer, der har opholdsgrundlaget RUT. Danmarkskortet kan ses i en interaktiv Power Bi på Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings statistikbank jobindsats.dk.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Jobindsats.

Beskæftigelsen er især steget inden for omsorgsarbejde

Omsorgsarbejde toppe listen, når man kigger på, hvilke stillinger der har oplevet den største tilvækst i flest kommuner, jf. figur 4. *Omsorgsarbejde* omfatter blandt andet dagplejearbejde, pædagogisk medhjælp, samt SOSU-medhjælpere og -assistenter. I hele 35 kommuner er *omsorgsarbejde* den stillingsbetegnelse, der er steget mest i antal lønmodtagere fra 2019 til 2023.

I 52 af de 93 kommuner er det de samme tre stillingsbetegnelser, der er vokset mest i perioden. Det gælder for *omsorgsarbejde*, *undervisning og pædagogisk arbejde* samt *rengøringsarbejde*.

Anm.: Figur 4 viser den stillingsbetegnelse i hver kommune, der har haft den største absolutte stigning i antal lønmodtagere fra 2019 til 2023. I figuren vises de tre stillingsbetegnelser, der har haft den største stigning i flest kommuner. Der er i alt 52 stillingsbetegnelser, hvorfor øvrige kategorien omfatter de resterende 49 stillingsbetegnelser. Danmarks kortet kan ses i en interaktiv Power Bi på Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings statistikbank jobindsats.dk.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (LONN).

Sådan er der gjort

Analysen tager udgangspunkt i samtlige personer i alderen 18 til 75 år, der har en lønindkomst i Danmark i perioden fra 2019 og 2023. Data om lønmodtagerbeskæftigelsen kommer fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings statistikbank jobindsats.dk. På jobindsats.dk opgøres lønindkomst på baggrund af oplysninger i eIndkomst.

Analysen indeholder både personer med dansk og udenlandsk statsborgerskab. Disse oplysninger er baseret på oplysninger i CPR-registeret. Udenlandske statsborgere i denne analyse dækker ikke over personer, der har opholdsgrundlaget

RUT. Disse er ekskluderet, da udenlandske lønmodtagere i RUT er aflønnet af udenlandske virksomheder.

Befolkningstallene er dannet på baggrund af Danmarks Statistiks befolkningsregister (BEF).

Stillingsbetegnelserne er opgjort ud fra Danmarks Statistiks lønstatistik (LONN). De er angivet efter Danmarks Statistiks Fagklassifikation DISCO-08. I analysen er der taget udgangspunkt i de 42 overgrupper fra DISCO-08. I de tilfælde, hvor stillingsbetegnelsen ikke er angivet på et niveau, der er detaljeret nok, bruges de ti hovedgrupper fra DISCO-08. Der er altså anvendt i alt 52 stillingsbetegnelser i analysen. Data, der er brugt i figur 4, kan ikke sammenholdes direkte med data i resten af analysen.